

Porównywarki cen i rabatów

1. Porównywarka cen

Porównywarka cen jest przeznaczona przede wszystkim dla młodych rolników. Pozwala na realistyczną ocenę ich pozycji rynkowej w nierównym środowisku oligopolistycznej podaży i oligopsonistycznej strukturze nabywców. Celem tego narzędzia jest porównanie cen osiągniętych z innymi rolnikami na poziomie międzynarodowym lub krajowym.

Porównywarka cen działa w oparciu o dane Komisji Europejskiej. Są to dane rynkowe dotyczące rolnictwa krajowego i europejskiego dostarczone przez Departament Rolnictwa i Rozwoju Obszarów Wiejskich Komisji Europejskiej (Agri-food Data Portal, <https://agridata.ec.europa.eu/>).

Porównywarka cen jest dostępna pod następującym linkiem:
<https://visyfarm.pef.czu.cz/en/output-4>.

Komparator został opracowany w ramach projektu VISYFARM (Viability of small farms managed by young farmers under new "farm-to-fork" strategy, No 2020-1-CZ01-KA203-078495).

Jak pracować z bazami danych

Porównywarka cen została zaprojektowana tak, aby była jak najbardziej przyjazna dla użytkownika. Użytkownik ma do dyspozycji kilka podstawowych pól.

Market Sector	Category	Product Code
Member State	Pig Class	Farming Method
Price Type	Product	Product Name
Marketing Year	Variety	Market Name
Stage Name	Unit of measure	Vyberte období

Pola te można następnie kliknąć za pomocą strzałki w dół, aby określić swój wybór. Pierwszą rzeczą do zrobienia jest jednak zdefiniowanie **sektora (Market Sector)**.

Market Sector

Porównywarka umożliwia filtrowanie między elementami wymienionymi poniżej:

Sektor (**SEKTOR RYNKOWY**):

- Wołowina, w szczególności żywe zwierzęta, tusze
- Wieprzowina, a mianowicie prosięta, kawałki, tusze

- Drób
- Surowe mleko
- Nabiał
- Zboża
- Nasiona oleiste
- Owoce i warzywa
- Jajka

KATEGORIE (Category) są wybierane po wybraniu sektora rynku. Odnosi się to do analizy rynku wołowiny, wieprzowiny (rozbiór). Kategorie te zostaną zdefiniowane w ramach analizy każdego rynku.

KOD PRODUKTU (Product code) jest wybierany w przypadku sektora wołowiny (tusze). Kategoria ta zostanie zdefiniowana w ramach analizy wołowiny.

PAŃSTWO CZŁONKOWSKIE (Member state) to filtr służący do wyboru krajów, które użytkownik chce poddać ocenie. Są to kraje członkowskie Unii Europejskiej.

KLASA ŚWINI (Pig class) jest przeznaczony wyłącznie na rynek wieprzowiny, w szczególności dla prosiąt i tusz.

METODA HODOWLI (Farming method) może być zdefiniowana dla rynku jaj. Bardziej szczegółowa specyfikacja zostanie podana w analizie rynku jaj.

TYP CENY (Price type) dla mięsa mielonego (wieprzowiny). Typy cen zostaną zdefiniowane na potrzeby analizy tego rynku.

PRODUKT (Product) został wybrany dla sektora mleka surowego i przetworów mlecznych oraz owoców i warzyw. Produkty te zostaną zdefiniowane na potrzeby analizy każdego sektora.

NAZWA PRODUKTU (Product name) jest wybierana dla analizy drobiu i zbóż. Te nazwy produktów zostaną zdefiniowane dla analizy każdego sektora.

ROK RYNKOWY (Marketing year) można zdefiniować dla analizy nasion oleistych. Bardziej szczegółowa specyfikacja zostanie podana dla analizy rynku nasion oleistych.

ODMIANA (Variety) zostanie określona dla sektora owoców i warzyw. Bardziej szczegółowa specyfikacja zostanie podana dla analizy rynku owoców i warzyw.

NAZWA RYNKU (Market name) powinna być wybrana dla analizy rynku zbóż (dla jęczmienia browarnego, kukurydzy, pszenicy paszowej, jęczmienia paszowego i pszenicy durum). Wybór/definiowanie tej pozycji nie jest jednak konieczne. Jeśli użytkownik zdefiniuje ceny dla określonego rynku, wystąpi ograniczenie również w odniesieniu do państw członkowskich.

JEDNOSTKA MIARY (Unit of measure) jest wybierana automatycznie, nie trzeba jej zaznaczać. Jednakże, aby pracować z bazą danych, pole to musi być odznaczone, aby zobaczyć, w jakich jednostkach podana jest cena. Wszystkie ceny podawane są w EUR za jednostkę.

Wybierz okres - możliwe jest wybranie serii czasowej (od kiedy do kiedy chcemy wyświetlać ceny).

Analiza rynków

Sektor rynku Wołowina (zwierzęta żywe)

Są to tygodniowe ceny dla różnych kategorii i klas żywych zwierząt w każdym państwie członkowskim i w całej Unii. Zakres czasowy jest wybierany przez użytkownika, a niektóre serie są wyświetlane od 1991 roku.

Do analizy sektora wołowiny (zwierzęta żywe) wybrano kategorie: cielęta płci męskiej typu mlecznego, cielęta płci męskiej typu mięsnego.

Ponadto filtr służy do wyboru państwa członkowskiego (państw członkowskich) i okresu, dla którego chcemy wyświetlić ceny. Żadne inne elementy nie są wybierane. Jednostki wyrażone są w EUR/sztukę.

Sektor rynku Wołowina (tusze)

Tygodniowe ceny różnych kategorii i jakości żywca wołowego w podziale na państwa członkowskie i całą Unię. Użytkownik wybiera zakres czasowy, z niektórymi seriami od 1991 roku.

Analizując rynek wołowiny (tusze) można wybierać spośród kilku kategorii:

Jałówki (tusze innych zwierząt płci żeńskiej w wieku od 12 miesięcy, Rozporządzenie 2017/1184, Art. 7(f)).

W przypadku jałówek kod produktu można wybrać jako E U2, E U3, E U4, E R2, E R3, E R4, E O2, E O3, E O4. Unijne skale klasyfikacji tusz, o których mowa w art. 10 rozporządzenia UE nr. 1308/2013. Pierwsza litera, E określa kategorię, tusze innych zwierząt płci żeńskiej w wieku od 12 miesięcy. Kolejne litery, U, R, O określają klasę uformowania, liczba określa klasę okrywy tłuszczowej.

Rozporządzenie definiuje pokrój, definiowany jako rozwój profili tuszy, w szczególności zasadniczych części (zaokrąglenie, grzbiet, łopatka).

Klasa uformowania	Opis
S wybitne	Wszystkie profile ekstremalnie wypukłe; wyjątkowo rozwinięte mięśnie (typ tuszy o podwójnym umięśnieniu)
E doskonałe	Wszystkie profile wypukłe do superwypukłych; wyjątkowo rozwinięte mięśnie
U bardzo dobre	Profile zasadniczo wypukłe; bardzo dobrze rozwinięte mięśnie
R dobre	Kształty proste na całej długości; dobrze rozwinięte mięśnie
O dostateczne	Profile na ogół proste do wklęsłych; przeciętnie wykształcone mięśnie
P słabe	Wszystkie profile wklęsłe do bardzo wklęsłych; słabo rozwinięte mięśnie

Nadmiar tłuszczu definiuje się jako ilość tłuszczu na zewnątrz tuszy i w jamie klatki piersiowej.

Klasa okrywy tłuszczowej	Opis
1 niska	Od braku pokrycia do nieznacznej okrywy tłuszczowej
2 mała	Niewielka okrywa tłuszczowa, prawie wszędzie widoczne mięśnie
3 średnia	Poza udźcem i łopatką prawie wszędzie mięśnie pokryte tłuszczem, niewielkie złogi tłuszczu w jamie klatki piersiowej
4 wysoka	Mięśnie pokryte tłuszczem, ale na udźcu i łopatce jeszcze częściowo widoczne, trochę wyraźnych złogów tłuszczu w jamie klatki piersiowej
5 bardzo wysoka	Cała tusza pokryta tłuszczem; duże złogi w jamie klatki piersiowej

Krowy (tusze samic, które się cielily, rozporządzenie 2017/1184, art. 7(e)).
1308/2013.

Dla krów można wybrać kod produktu D R3, D R4, D O2, D O3, D O4, D P2, D P3.

Są to unijne klasy klasyfikacji tusz zgodnie z art. 10 rozporządzenia (UE) nr 1308/2013. Pierwsza litera D określa kategorię, tj. tusze samic, które się cielily, następna litera, R, O, P, określa klasę uformowania, liczba określa klasę okrywy tłuszczowej. Klasy te są wymienione powyżej.

Młode bydło (tusze zwierząt w wieku od ośmiu miesięcy do mniej niż 12 miesięcy, rozporządzenie 2017/1184, art. 7 lit. a)).

Dla młodego bydła można wybrać następujące kody produktów: Z U2, Z U3, Z R2, Z R3, Z O2, Z O3. Są to unijne klasy klasyfikacji tusz zgodnie z art. 10 rozporządzenia (UE) nr 1308/2013. Pierwsza litera Z określa kategorię, tj. tusze w wieku od 8 do 12 miesięcy, kolejna litera, U, R,

O, określa klasę uformowania, liczba określa klasę otłuszczenia. Klasy te są wymienione powyżej.

Byki (Tusze niekastrowanych samców w wieku od 24 miesięcy, reg. 2017/1184, art. 7(c)). W przypadku byków kod produktu nie jest wybrany, jest to kod B R3. Są to unijne klasy klasyfikacji tusz zgodnie z art. 10 rozporządzenia UE nr 1308/2013. Pierwsza litera B określa kategorię, tj. tusze niekastrowanych samców w wieku od 24 miesięcy, następna litera, R, określa klasę uformowania, a liczba określa klasę okrywy tłuszczowej. Klasy te są wymienione powyżej.

Cielęta poddane ubojowi < 8 miesięcy (cielęta poddane ubojowi przed ukończeniem 8 miesiąca życia. Rozporządzenie 2017/1184, art. 10).

Wszystkie jednostki (jednostki miary) są jednolite, ceny podawane są w EUR/100 kg. Należy również wybrać okres i kraj (państwo członkowskie).

Sektor rynku Wieprzowina (tusze)

Średnie tygodniowe ceny w klasach S i E w podziale na państwa członkowskie i całą Unię, przegląd od 1991 r.

W analizie rynku wieprzowiny nie wybrano kategorii ani kodu produktu, ale wybrano klasy trzody chlewnej. Te klasy to S, R, E, średnia S+E.

Klasy świń pochodzą z unijnej skali klasyfikacji tusz wieprzowych zgodnie z rozporządzeniem, art. 10, UE nr. 1308/2013. Tusze zostaną podzielone na klasy zgodnie z szacowaną zawartością chudego mięsa i odpowiednio sklasyfikowane:

Klasy	Chude mięso jako odsetek masy tuszy
S	60 lub więcej
E	55 lub więcej, ale mniej niż 60
U	50 lub więcej, ale mniej niż 55

(¹) Rozporządzenie (WE) nr 853/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. ustanawiające szczególne przepisy dotyczące higieny w odniesieniu do żywności pochodzenia zwierzęcego (Dz.U. L 139 z 30.4.2004, s. 55).

(²) Rozporządzenie (WE) nr 854/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. ustanawiające szczególne przepisy dotyczące organizacji urzędowych kontroli w odniesieniu do produktów pochodzenia zwierzęcego przeznaczonych do spożycia przez ludzi (Dz.U. L 139 z 30.4.2004, s. 206).

PL

Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej

Klasy	Chude mięso jako odsetek masy tuszy
R	45 lub więcej, ale mniej niż 50
O	40 lub więcej, ale mniej niż 45
P	mniej niż 40

Ponadto, analizując ten sektor, użytkownik musi wybrać kraj/kraje (państwo członkowskie), dla których chce wyświetlić ceny, a także okres. Ceny podawane są w EUR/100 kg.

Sektor rynku Wieprzowina (prosięta)

Jest to szereg czasowy średnich cen prosiąt w poszczególnych państwach członkowskich i dla całej Unii. Baza danych umożliwia porównanie średnich tygodniowych cen od 1991 roku. Dane źródłowe są przekazywane przez państwa członkowskie za pośrednictwem systemu ISAMM.

Podczas analizy rynku wieprzowiny (prosiąt) nie wybiera się ani kategorii, ani kodu produktu. Definiowana jest pojedyncza klasa świń, tj. prosięta.

Ponadto, analizując ten sektor, użytkownik musi wybrać kraj / kraje (państwo członkowskie), dla których chce wyświetlić ceny, a także okres. Ceny podawane są w EUR/sztukę.

Sektor rynku Wieprzowina (kawałki)

Szereg czasowy średnich cen kawałków wieprzowiny według państw członkowskich i dla całej Unii. Jest to szereg czasowy średnich cen kawałków wieprzowiny według państw członkowskich i dla całej Unii. Baza danych umożliwia porównanie średnich tygodniowych cen z tymi samymi tygodniami w poprzednim roku. Dane źródłowe są dostarczane przez państwa członkowskie, ostatnio za pośrednictwem systemu ISAMM.

Do analizy rynku wieprzowiny (rozbiór) wybrano kategorię, tj. mięso mielone, schab, szynka, boczek, łopatka.

Mięso mielone - wybierany jest typ ceny, tj. cena sprzedaży, cena zakupu detalicznego, cena zakupu niedetalicznego. Ceny są wyświetlane w EUR/100 kg, a następnie wybierany jest okres, dla którego użytkownik chce wyświetlić ceny.

Schab - ta kategoria ma tylko jeden typ ceny, tj. cenę sprzedaży. Ceny wyświetlane są w EUR/100 kg, a następnie wybierany jest okres, dla którego użytkownik chce wyświetlić ceny.

Szynka - ta kategoria ma tylko jeden typ ceny, tj. cenę sprzedaży. Ceny są wyświetlane w EUR/100 kg, a następnie wybierany jest okres, dla którego użytkownik chce wyświetlić ceny.

Boczek - ta kategoria ma tylko jeden typ ceny, tj. cenę sprzedaży. Ceny są wyświetlane w EUR/100 kg, a następnie wybierany jest okres, dla którego użytkownik chce wyświetlić ceny.

Łopatka - ta kategoria ma tylko jeden typ ceny, tj. cenę sprzedaży. Ceny są wyświetlane w EUR/100 kg, a następnie wybierany jest okres, dla którego użytkownik chce wyświetlić ceny.

Sektor rynku Mleko surowe

Są to miesięczne ceny mleka surowego w każdym państwie członkowskim i średnie ważone w całej Unii. Ceny mogą być wyświetlane w dłuższym okresie lub jako porównanie rok do roku. Źródłem najnowszych danych są powiadomienia państw członkowskich za pośrednictwem systemu ISAMM.

Podczas analizy rynku mleka surowego wybierany jest produkt. Możliwe jest analizowanie cen mleka surowego lub ekologicznego mleka surowego. Ceny są wyświetlane w odstępach miesięcznych w EUR/100 kg, a użytkownik wybiera okres, dla którego chce wyświetlić ceny.

Sektor rynkowy Mleczarstwo

Są to tygodniowe ceny reprezentatywnych przetworów mlecznych w każdym państwie członkowskim oraz średnie ważone w całej Unii. Ceny mogą być monitorowane w dłuższym okresie lub w ujęciu rok do roku. Źródłem najnowszych danych są powiadomienia państw członkowskich za pośrednictwem systemu ISAMM.

W przypadku analizy rynku mleczarskiego oferowane są dwie opcje produktu, tj. mleko spożywcze lub masło. Ceny są wyświetlane w EUR/100 kg i wybierany jest okres, dla którego użytkownik chce wyświetlić ceny.

Sektor rynku Drób

Szereg czasowy średnich cen drobiu według państw członkowskich i Unii Europejskiej. Baza danych pokazuje ceny od 1991 roku. Dane źródłowe są dostarczane przez państwa członkowskie, ostatnio za pośrednictwem systemu ISAMM.

Analizując rynek drobiu, należy wybrać nazwę produktu, tj. cały brojler (65%), nogi, filet z piersi.

Ceny podane są w EUR /100 kg.

Sektor rynku Zboża

Ceny różnych zbóż na kilku ważnych rynkach UE na różnych etapach łańcucha wartości (swobodne wejście, wyjście z silosów itp.). Baza danych pozwala na cotygodniowe porównania cen, z dłuższymi szeregami czasowymi, niektóre sięgające 2009 roku.

Ceny zbóż mogą być wyświetlane dla kilku produktów: jęczmień browarny, kukurydza, pszenica paszowa, jęczmień paszowy, pszenica durum.

Jęczmień browarny - użytkownik może wybrać nazwę rynku. W przypadku jęczmienia browarnego dostępne są Zachodni, Wileński, Navarra, Średnia krajowa, Naantali, Creil. Określenie nazwy rynku nie jest konieczne, wystarczy, że użytkownik wybierze państwo

członkowskie. Jeśli użytkownik wybierze zarówno kraj, jak i nazwę rynku, wyświetlone zostaną tylko państwa członkowskie wybrane w nazwach rynków.

Ceny są wyświetlane w EUR/tonę.

Kukurydza - użytkownik może wybrać nazwę rynku: Zagrzeb Depsilo, Zachodni, Wiedeń, Śląski, Serres, Rotterdam, Plewen, Oltenia, średnia krajowa, Lublana, Lizbona, Leon, Konstanca, Budapeszt, Bruksela, Bratysława, Bordeaux, Bolonia. Nazwa rynku nie musi być określona, wystarczy, że użytkownik wybierze państwo członkowskie. Jeśli użytkownik wybierze zarówno kraj, jak i nazwę rynku, wyświetlone zostaną tylko kraje członkowskie wybrane pod nazwami rynków.

Pszenica **pszowa** - podobnie jak w przypadku poprzednich upraw, możliwe jest wybranie nazwy rynku.

Jęczmień pszawy - podobnie jak w przypadku poprzednich upraw, możliwe jest wybranie nazwy rynkowej.

Pszenica **durum** - podobnie jak w przypadku poprzednich upraw, możliwe jest wybranie nazwy rynku.

Sektor rynku Nasiona oleiste

Tygodniowe ceny nasion oleistych według państw członkowskich i średnie ważone dla całej Unii. Źródłem najnowszych danych są powiadomienia państw członkowskich za pośrednictwem systemu ISAMM.

Podczas analizy rynku nasion oleistych wybierane jest tylko państwo członkowskie, dla którego użytkownik chce wyświetlić ceny. Produkt jest podany, jest to rzepak. Ponadto użytkownik może wybrać rok gospodarczy. Jeśli użytkownik wybierze rok gospodarczy, nie ma potrzeby wybierania okresu od do. Jeśli jednak wybierzemy okres inny niż wybrany rok gospodarczy, wybrany rok gospodarczy będzie miał pierwszeństwo i nie będzie uwzględniał wybranego okresu od do. Inną opcją jest wybranie tylko okresu od do, co pozwoli nam wyświetlić dowolny wybrany przedział czasowy.

Sektor rynkowy Jaja

Szereg czasowy średnich cen jaj według metody chowu, państwa członkowskiego i Unii Europejskiej. Ceny są podawane od 1996 roku. Dane źródłowe są dostarczane przez państwa członkowskie, ostatnio za pośrednictwem systemu ISAMM.

Do analizy rynku jaj wybrano metodę chowu, tj. chów ekologiczny, chów na wolnym wybiegu, chów klatkowy, chów ściółkowy.

Ponadto rok lub okres handlowy można wybrać przy takich samych założeniach, jak w przypadku analizy rynku nasion oleistych.

Ceny podane są w EUR/100 kg.

Sektor rynku Owoce i warzywa

W tej analizie wybierany jest produkt, tj. pomidory, papryka, cebula, jabłka.

Wybierana jest również odmiana. W przypadku pomidorów są to: tomates roundes (pomidory okrągłe), tomates cerises (pomidory koktajlowe), Tomates Grappes (pomidory winorośli).

W przypadku jabłek do wyboru jest kilka odmian: Champion, red delicious, jonagold, idared, granny smith, golden delicious, gala, fuji, elstar, cox's orange pippin, braeburn, boskoop.

Ceny podawane są w EUR/100 kg, możliwe jest również określenie ram czasowych wyświetlanych cen, tj. okresu.

2. Porównywarka cen (animowana)

Kolejna zakładka porównywarki cen umożliwia wyświetlanie animowanych wykresów. Są to animowane wykresy słupkowe, które wizualizują zmiany trendów cenowych w czasie. Zapewniają one kompleksowy widok danych na zwięzłym i łatwym do zrozumienia wykresie.

3. Komparator rabatów

Ostatnia zakładka porównywarki cen skupia się na porównaniu cen rolników w krajach uczestniczących w międzynarodowym projekcie VISYFARM. Są to Czechy, Słowacja, Polska, Litwa i Węgry.

Porównywarka cen jest wynikiem badania ankietowego. Celem badania kwestionariuszowego była ocena pozycji rolników na rynku, aby dokładniej określić, w jaki sposób są oni w stanie wpływać na ceny środków produkcji. Komparator cen obejmuje szeroką próbę gospodarstw rolnych (ponad 500).

Jak pracować z bazami danych

Wyniki uzyskane od rolników zostały zebrane w narzędziu elektronicznym. Rolnicy lub inni użytkownicy mogą wprowadzić swoje cechy do wyboru (patrz definicja poniżej). Wyświetlane są informacje (kwota rabatu), które rolnicy mają w zakresie cen środków produkcji.

Użytkownik ma kilka podstawowych pól do określenia swoich wyników.

Country	Gender	Age
Size (ha)	Member of cooperative	Member of association

Pola te można następnie kliknąć za pomocą strzałki w dół, aby określić swój wybór.

Użytkownik najpierw wybiera kraj/kraje, dla których chce wyświetlić wyniki. Są to Czechy (CZ), Słowacja (SK), Węgry (HUN), Polska (PL) i Litwa (LTU).

Wyniki można dodatkowo określić, wybierając opcję:

- PŁEĆ - mężczyzna lub kobieta
- WIEK - wyniki mogą być filtrowane dla rolników młodszych niż 20 lat lub starszych niż 70 lat.
- WIELKOŚĆ ha - od 0 ha do gospodarstw większych niż 300 ha.
- Członek spółdzielni
- -Członek stowarzyszenia

Po zdefiniowaniu wyborów wyświetlone zostaną kategorie rabatów na środki produkcji, które rolnik może uzyskać na nawozy, pestycydy, nasiona i materiał nasadzeniowy, paszę i maszyny.

Liczba reprezentuje kategorie rabatów (lub średnie z badanych danych)

2. brak zniżki.
3. rabat mniejszy niż 10%.
4. rabat między 10 a 20%.
5. zniżka między 21 a 30%.
6. zniżka między 31 a 40%.
7. rabat większy niż 40%.

Jeśli wartości nie są zaokrąglone (np. do 2, 3, 4), oznacza to, że wynik jest średnią uzyskaną od respondentów spełniających określone warunki. Na przykład, jeśli wynik wynosi 2,83, oznacza to, że większość respondentów należy do kategorii zniżki 3 (mniej niż 10%).

Fertilizers 2,7	Pesticides 2,5	Seeds and planting material 2,83	Fooder 1,99	Machines 2,58	Count of responses 501
--------------------	-------------------	-------------------------------------	----------------	------------------	---------------------------